

## Fundargjörðir

79

13. júní

amtsráðs Norðuramtsins 9.—13. júní 1903.

Ár. 1903, hinn 9. júní var aðalfundur amtsráðs Norðuramtsins settur og haldinn á Akureyri af amtmanni Páli Briem, amtsráðsmanni Húnavatnssýslu Birni bónda Sigfússyni á Kornsa, amtsráðsmanni Skagafjarðarsýslu Ólafi umboðsmanni Briem á Álfgeirsvöllum, amtsráðsmanni Eyjafjarðarsýslu Stefáni kennara Stefánssyni á Möðruvöllum og amtsráðsmanni Suðurþingeyjarsýslu Árna prófasti Jónssyni á Skútustöðum.

Á fundinum komu þessi mál til umræðu:

1. Forseti lagði fram reikninga yfir tekjur og gjöld eptirfylgjandi sjóða árið 1902 með fylgiskjöllum.
  - a. Jafnaðarsjóðs Norðuramtsins.
  - b. Búnaðarsjóðs Norðuramtsins.
  - c. Styrktarsjóðs fátækra ekkna og munaðarlausra barna í Eyjafjarðarsýslu og Akureyrarkaupstað.
  - d. Bókasafns Norðuramtsins.
  - e. Prentsmiðjúsjóðs Norðuramtsins.
  - f. Búnaðarsjóðs Eyjafjarðarsýslu.
  - g. Þúsund ára afmælisjóðs Eyjafjarðarsýslu.
  - h. Gróðrarstöðvarinnar á Akureyri.

Amtsráðsmennirnir skiptu reikningum þessum með sjertil endurskoðunar.

2. Forseti lagði fram sýslusjóðsreikninga úr öllum sýslum amtsins fyrir 1902, og sömuleiðis sýsluvegasjóðsreikninga úr sömu sýslum fyrir sama ár, og enn fremur brúarsjóðsreikninga Skagafjarðarsýslu og Húnavatnssýslu s. á., alla með tilheyrandi fylgiskjöllum. Amtsráðsmennirnir skiptu með sjer reikningum þessum til yfirskoðunar.
3. Framlögð voru og lesin upp eptirrit af gjörðabókum allra sýslunefnda fyrir yfirstandandi ár.
  - a. Fundargjörðir Húnavatnssýslu frá 10.—14. marz þ. á.
  - b. Fundargjörðir Skagafjarðarsýslu frá 10.—13. marz þ. á.
  - c. Fundargjörðir Eyjafjarðarsýslu frá 23.—24. júní f. á. og 10.—14. marz þ. á.
  - d. Fundargjörðir Suðurþingeyjarsýslu frá 12.—16. marz þ. á.

Við fundargjörðirnar fannst ekkert að athuga.

4. Amtsráðsmennirnir lögðu fram reikninga amtsins, með þeirri athugasemd við styrktarsjóðsreikning fátækra ekkna og munaðarlausra barna í Eyjafjarðarsýslu og Akureyri, að kvittanir vantaði fyrir úthlutun styrksins, og ber að senda þær eptirleiðis. — Að öðru leyti voru reikningarnir samþykktir athugasemdalaust.
5. Amtsráðsmennirnir lögðu fram sýslusjóðsreikningana.
  - a. Við sýslusjóðsreikning Skagafjarðarsýslu þótti athugasemd, að kvittun fyrir jafnaðarsjóðsgjaldinu fylgdi eigi, og ber að láta hana eptirleiðis fylgja reikningunum.

79

13. júní

- b. Við sýslusjóðsreikning Eyjafjarðarsýslu þótti athugavert, að sundurliðuð skýrsla um niðurjöfnun sýslusjóðsgjaldsins fylgdi eigi, og ber eptirleiðis að láta hana fylgja reikningnum.
  - c. Við sýslusjóðsreikning Suðurþingeyjarsýslu þótti athugavert.
    1. Í fylgiskjali 13 er eigi tilgreind upphæð ljósmóðurlauna, og ber því að útvega og senda nýja kvittun.
    2. Í fylgiskjali 20 er kvittað fyrir 200 kr. styrk til Fjárræktarfélags Þingeyinga, en færðar til útgjalda 150 kr. Reikningshaldara ber að skýra frá hvernig á þessu stendur.
  - d. Við sýslusjóðsreikning Húnavatnssýslu þótti ekkert athugavert.
6. Framlagt var landshöfðingjabrjef, dags. 24. sept. f. á., um kjördæmaskipun í amtinu ásamt álitni hlutaðeigandi sýslunefnda. Eptir að amtsráðið hafði athugað málið, ákvað það að leggja til að kjördæmaskipun í Norðuramtinu verði svo sem nú skal greina:
1. Miðfjarðarkjördæmi í Húnavatnssýslu nái yfir Staðarhrepp, Torfastaðahreppa, Kirkjuhvamms-, Þverár-, Þorkelshóls og Sveinsstaðahreppa, með um 1900 manns.
  2. Blönduóskkjördæmi nái yfir Ás-, Torfalækjar-, Svínavatns-, Bólstaðarhlíðar-, Engihlíðar- og Vindbælishreppa í Húnavatnssýslu með um 1900 manns.
  3. Sauðákrókskjördæmi nái yfir Lýtingsstaða, Seilu-, Staðar-, Sauðár-, Skefilsstaða og Rípurhreppa í Skagafjarðarsýslu með um 2000 manns.
  4. Hofsóskkjördæmi nái yfir Akra-, Viðvíkur-, Hóla-, Hof-, Fells-, Haganess og Holtshreppa í Skagafjarðarsýslu með um 2250 manns.
  5. Svarfaðardalskjördæmi nái yfir Arnarness-, Svarfaðardals-, Þóroddstaða-, Hvanneyrar- og Grimseyjarhreppa í Eyjafjarðarsýslu, og Grýtubakka- hrepp í Suðurþingeyjarsýslu með um 3200 manns.
  6. Akureyrarkjördæmi nái yfir Akureyrarkaupstað með um 1600 manns.
  7. Eyjafjarðarkjördæmi nái yfir Skriðu-, Glæsibæjar-, Hrafnagils, Saurbæjar- og Öngulsstaðahreppa í Eyjafjarðarsýslu, og Svalbarðsstrandahrepp í Suðurþingeyjarsýslu með um 2400 manns.
  8. Húsavíkurkjördæmi nái yfir Hóls-, Ljósavatns-, Skútustaða-, Reykdæla-, Aðaldæla- og Húsavíkurhreppa í Suðurþingeyjarsýslu með um 3000 manns.
- 7 Framlagðar voru skýrslur um hag styrktarsjóða í amtinu. Amtsráðið athugaði þær og hafði ekkert við þær að athuga.
8. Framlögð voru bónarbrjef um styrk af prentsmiðjusjóði Norður- og Austur- amtsins frá námspiltum gagnfræðaskólans á Akureyri, Jóhanni P. Þjetursyni og Gunnari St. Gunnarssyni og frá námsmeyjum á kvennaskóla Eyfirðinga, Aðalbjörgu Sigurðardóttur og Aðalheiði Gísladóttur.
- Amtsráðið veitti Aðalbjörgu Sigurðardóttur, Aðalheiði Gísladóttur og Gunnari St. Gunnarssyni 27 kr. hverju.
9. Framlagt var brjef sýslumannsins í Suðurþingeyjarsýslu, dags. 24. marz þ. á., þar sem hann sækir um fyrir hönd sýslunefndarinnar þar, að hún megi

taka 2500 kr. lán, er afborgist með jöfnum afborgunum á 20 árum, og síð- **79**  
 ar lána þessa upphæð hjeraðslækni Ingólfi Gíslasyni, til þess að byggja **13. júní**  
 sjer íbúðarhús á Breiðumýri í Reykdælahreppi.

Amtsráðið samþykkti þetta,

10. Framlagt var brjef sýslumannsins í Húnavatnssýslu, dags. 28. marz þ. á., þar sem hann sækir um fyrir hönd sýslunefndarinnar þar, að sýsluveginum í Engihlíðarhreppi, verði breytt þannig, að hann liggi frá Blöndubrúnni fram hjá kvennaskólahúsinu, um Klauf eftir Neðribyggð Refasveitar hjá Sölvabakka, að brú á Laxá.

Amtsráðið samþykkti þetta.

11. Framlagt var brjef sýslumannsins í Eyjafjarðarsýslu, dags. 20. marz þ. á., þar sem hann sækir um fyrir hönd sýslunefndarinnar þar, að hún megi taka 800 kr. lán til brúargjörða.

Amtsráðið samþykkti lántöku þessa með því skilyrði að lánið endurborgist með jöfnum afborgunum á 10 árum.

12. Framlagt var brjef sýslumannsins í Eyjafjarðarsýslu, dags. 2. júlí f. á., þar sem hann sækir um fyrir hönd sýslunefndarinnar þar, að amtsráðið samþykki að hún megi selja tövjelarnar við Glerá fyrir 15000 kr., með ákveðnum skilyrðum, meðal annars þeim, að sýslan standi ábyrgð fyrir láni, er á sínum tíma var veitt úr landssjóði til tövjelanna.

Amtsráðið samþykkti þetta.

13. Framlagt var bónarbrjef frá Valdimar Valdimarssyni, um allt að 500 kr. styrk til að kaupa verkfæri til að geta gjört við skilvindur, saumavjelar, prjónavjelar og aðrar líkar vjelar. Amtsráðið sá sjer eigi fært að veita þetta fje.

14. Framlagt var erindi hreppsnefndaroddvitans í Áshreppi, dags. 6. f. m., með 4 fylgiskjölum, þar sem hann áfrýjar til amtsráðsins ályktun sýslunefndar Húnavatnssýslu á síðasta aðalfundi hennar um afnám fjallatollsgreiðslu m. m. eptir hálftráttarlandið Grímsstunguheiði, að því er Sveinsstaðahrepp snertir, ásamt umsögn oddvitans í Sveinsstaðahreppi, dags. 20. f. m., og umsögn sýslumannsins í Húnavatnssýslu, dags. 4. þ. m. Amtsráðið vísar máli þessu frá sjer, með því að það álitur, að dómstólarnir eigi að skera úr því, hvort Sveinsstaðahreppur hafi í máli þessu brotið rjett Áshrepps.

15. Framlagt var erindi oddvitans í Bólstaðarhlíðarhreppi, dags. 18. apríl þ. á., þar sem hann áfrýjar til amtsráðsins úrskurði lögðum á reikning hreppsins fardagaárið 1901—1902. At því að reikningur hreppsins fylgdi eigi erindi þessu, og oddviti sýslunefndarinnar hafði eigi látið uppi umsögn sína um það, ákvað amtsráðið að fresta málinu þangað til búið væri að fá reikninginn og umsögn sýslunefndaroddvitans.

16. Amtsráðsmennirnir lögðu fram sýsluvegasjóðsreikningana.

- a. Við sýsluvegasjóðsreikning Húnavatnssýslu þótti ekkert athugavert.
- b. Við sýsluvegasjóðsreikning Skagafjarðarsýslu þótti ekkert athugavert.
- c. Við sýsluvegasjóðsreikning Eyjafjarðarsýslu þótti athugavert, að sundurliðaðir reikningar yfir kostnað við aðgjörðir á sýsluvegum í Öngulstaða-

79  
13. júní

Svarfaðardals- og Hvanneyrarhreppum, fylgdu eigi reikningnum, og ber að útvega þá og senda.

d. Við sýsluvegasjóðsreikning Suðurþingeyjarsýslu þótti athugavert, að sundurliðaða reikninga yfir kostnað við vegagerðir á sýsluvegum vantaði, og ber að útvega þá og senda.

17. Amtsráðsmennirnir lögðu fram brúarsjóðsreikninga úr Húnavatns- og Skagafjarðarsýslum, og þótti ekkert við þá að athuga.

18. Forseti skýrði frá, að hann hefði fengið timburmeistara Jón Stephánsson á Akureyri, til þess að skoða kirkjuna á Hólum og gjöra áætlun um aðgjörð kirkjunnar.

Áætlunin var lögð fram, og samkvæmt henni er aðgjörðarkostnaðurinn áætlaður kr. 1043,50. Amtsráðið áleit, að eigi þyrfti að leggja nýttgólf á kirkjuloftinu, en til aðgjörðarinnar að öðru leyti veitti það alt að 700 kr.

19. Forseti lagði fram frumvarp til reglugjörðar fyrir búnaðarskólann á Hólum; var það nákvæmlega rætt og síðan samþykkt með nokkrum breytingum.

20. Forseti lagði fram brjef fjárkláðalæknis O. Myklestads, dags, 9. þ. m., um útrýming fjárkláðans, og ýms önnur skjöl suertandi fjárkláðann.

Í brjefi sínu leggur O. Myklestad til :

1. að byrjað verði á útrýming fjárkláðans á næsta hausti, og reynt að útrýma fjárkláðanum í Norður- og Austurömtunum næsta vetur 1903—1904, í Suður- og Vesturömtunum vestur að Gilsfirði og Bíturfirði veturinn 1904—1905, og svo veturinn 1905—1906 í þeim hluta landsins, sem eptir er.

2. að fjárkláðalögunum verði breytt í þá átt, að þau verði lík lagaákvæðum Norðmanna um fjárkláðann.

3. að útrýmingaraðferðin verði eins og í Noregi vestan fjalls, og því verði allt sauðfje baddað úr tóbaksbaði á útrýmingarsvæðinu einu sinni eða tvisvar, eptir því hvort sauðfje á heimilinu er kláðalaust eða eigi.

4. að sett verði nefnd þegar í byrjun alþingis, til þess að gjöra ráðstafanir til framkvæmdar málinu.

Amtsráðið telur æskilegast, að útrýming fjárkláðans gæti farið fram um land allt næsta vetur, en af því að amtsráðið álitur, að þetta muni eptir atvikum eigi vera hægt, mælir það hið bezta með tillögum þessum, og felur forseta að beina þeim áleiðis til landssjórnarinnar. Í þessu efni skirskotar amtsráðið til þess, er það hefir áður haldið fram í málinu, sjerstaklega til frumvarps til laga um fjárkláða, er samþykkt var á fundum amtsráðanna í Norður- og Austurömtunum 15.—18. júní og 11.—14. júlí 1898, til óska sinna á amtsráðsfundum um að ráðstafanir verði gjörðar til útrýmingar fjárkláðanum á líkan hátt sem í Noregi.

21. Forseti lagði fram skýrslur um kennslu í fjárkláðalækningum og lækningatílaunir með tóbaksbaði, er gjörðar hafa verið síðastliðinn vetur, allstaðar með góðum árangri. Kostnaður við kennslu þessa og lækningatílaunir hefir verið líðugar 1000 kr.

Amtsráðið fól forseta að sækja um allt að 1000 kr. úr lands- **79**  
sjóði til fjárkláðakennslu þeirrar og lækningatílauna, sem framkvæmd- 13. júní  
ar hafa verið í amtinu síðastliðinn vetur og vor.

22. Framlögð voru bónarbrjef frá kvennaskóla Eyfirðinga um 400 kr. styrk til skólans og bónarbrjef frá sýslumanni Húnavatnssýslu um 400 kr. styrk til kvennaskólans þar. Bónarbrjefunum fylgdu reikningar skólanna og skýrslur þeirra.

Amtsráðið veitti báðum skólunum hinn umbeðna styrk.

23. Framlagðir voru reikningar búnaðarskólans á Hólum 1901--1902, og reikningur yfir tekjur og gjöld Hólakirkju með fylgiskjölum og athugasemdum. — Amtsráðið athugaði reikninga þessa, en af því að reikningshaldari hafði eigi svarað athugasemdunum skriflega, sá amtsráðið sjer eigi fært að úrskurða reikningana, og fól forseta því að útvega svör reikningshaldara og úrskurða síðan reikningana.
24. Framlögð var skýrsla yfir búfje og lausafje Hólaskóla í vörzlum Flóv-  
ents búfræðings Jóhannssonar, og athugaði amtsráðið hana. Engin  
skýrsla var fram komin um greiðslu afgjaldsins, og var forseta því fal-  
ið að heimta hana sem fyrst.
25. Forseti lagði fram skýrslur um aðgjörð á skólahúsinu síðastliðið sumar og um allan fjárhag skólastofnunarinnar.

Amtsráðið athugaði skjöl þessi.

26. Forseti lagði fram skrá yfir innstæður Hólaskóla 1. maí 1903. Inn-  
stæður þessar voru 14. maí 1902 . . . . . kr. 1756 97  
Af þessum munum hafði verið notað ýmislegt svo sem  
cement o. s. frv. . . . . — 188 72  
og eru eldri munir þá virtir . . . . . kr. 1568 25  
Til skólans hafði verið veitt:  
a, Kennsluáhöld . . . . . kr. 1023 35  
b, Bækur . . . . . — 306 94  
c, Aðrir munir . . . . . — 684 82 — 2015 11  
og er innstæða skólans því alls talin kr. 3583 36

27. Forseti lagði fram brjef frá búnaðarskólakennara Jósef Björnssyni, þar sem hann fer fram á 400 kr. styrk til utanferðar sinnar síðastliðinn vetur. Amtsráðið veitti honum 300 kr. með því skilyrði, að hann gæfi skýrslu um ferð sína svo fljótt, að hún gæti orðið lögð fyrir næsta búnaðarþing, en fól forseta jafnframt að sækja um áður nefnda upphæð til Búnaðarfélags Íslands.
28. Amtsráðið tók til ihugunar, að brýna nauðsyn bæri til að nemendur við búnaðarskólann á Hólum fengju verklega kennslu, eins og ákveðið er í reglugjörð skólans. Hafði amtsráðið ýmsar upplýsingar um málið, og meðal annars tilboð frá kennara Jósef Björnssyni um að veita verklega kennslu 4 nemendum skólans. — Amtsráðið sá sjer eigi fært að gjöra fullnaðarákvæði um kennslu þessa, en fól forseta að reyna að

koma henni á næsta sumar eptir því sem unnt væri. — Amtsráðið veitti til kennslunnar 500 kr.

29. Amtsráðið veitti forseta heimild til, ef honum sýndist svo, að bjóða jörðina Hóla með innstæðum til ábúðar og leigu, segja samningnum við Flóvent búfræðing Jóhannsson upp og byggja jörðina með innstæðum.
30. Amtsráðið tók til íhugunar. að skýrslur hreppsnefnda um heilbrigðishag manna væru yfirleitt eigi í því lagi, að þær gæfu rjetta hugmynd um heilbrigðishag manna, og ákvað það því, að hætt skyldi að heimta þær hjá hreppsnefndum.
31. Forseti skýrði frá, að hann hefði sótt til Búnaðarfelags Íslands um styrk til garðyrkjuskóla hjer við Akureyri. Búnaðarfelagið hefði veitt nokkurn styrk, en þó eigi svo mikinn, að hann hefði sjeð sjer fært að byrja á skólanum.

Ennfremur gat hann þess, að hið nýstofnaða Ræktunarfjelag Norðurlands hefði í huga að stofna garðyrkjuskóla. Forseti lagði fram brjef um þetta efni, og athugaði amtsráðið þau.

32. Amtsráðið kaus kennara Stefán Stefánsson á Möðruvöllum til að endurskoða reikninga amtsins næsta ár.
33. Samkvæmt lögum Búnaðarfelags Íslands átti annar af búnaðarþingsfulltrúum þeim, sem amtsráðið kys, að fara frá eptir hlutkesti. Kom upp hlutur Stefáns kennara Stefánssonar. Amtsráðið endurkaus Stefán kennara Stefánsson fyrir búnaðarþingsfulltrúa fyrir Norðuramtíð til 4 ára.
34. Amtsráðið tók til íhugunar fjárhag búnaðarskólans á Hólum og ræddi málið mjög rækilega. Amtsráðið áleit, að árlegur kostnaður við skólann yrði eptirleiðis svo sem nú skal greina:

1. Laun kennara:

|                                                                     |                        |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------|
| a, 1. kennara . . . . .                                             | kr. 1200 00            |
| b, 2. kennara . . . . .                                             | — 800 00               |
| c, tímakennsla . . . . .                                            | — 550 00 = kr. 2550 00 |
| 2. Endurskoðun og eptirlit . . . . .                                | — 150 00               |
| 3. Brunabótagjald . . . . .                                         | — 189 00               |
| 4. Viðhald á skólahúsi . . . . .                                    | — 200 00               |
| 5. Hiti og ljós . . . . .                                           | — 400 00               |
| 6. Bækur og áhöld . . . . .                                         | — 800 00               |
| 7. Námsstyrkur á skólanum . . . . .                                 | — 500 00               |
| 8. Námsstyrkur til verklegrar kennslu . . . . .                     | — 500 00               |
| 9. Afborgun og vextir af landssjóðsláni . . . . .                   | — 1200 00              |
| 10. Afborgun og vextir af láni til að byggja leikfímishús . . . . . | — 180 00               |
| 11. Óviss útgjöld . . . . .                                         | — 311 00               |
| <hr/>                                                               |                        |
| Alls kr. 6980 00                                                    |                        |

Til að standast þennan kostnað álitur amtsráðið að fyrst og fremst eigi að ganga leigan, sem greiða á af innstæðum búins á Hólum kr.

440,00, en af upphæð þeirri, sem þá er eftir kr. 6540,00, ættu  $\frac{2}{3}$  að 79 greiðast úr landssjóði eða kr. 4360,00 en  $\frac{1}{3}$  að greiðast af amtinu kr. 13. júní 2180,00, með búnaðarskólagjaldi . . . . . kr. 870 00

og tillagi úr jafnaðarsjóði . . . . . — 1310 00 = kr. 2180 00

Amtsráðið fól forseta að sækja um áðurnefndan styrk úr landssjóði.

35. Amtsráðið skodaði trjáræktarstöðina hjer í bænum. Fól það forseta að sækja til Búnaðarfélags Íslands um 500 kr. styrk til hennar og að senda fjelaginu skýrslu um stöðina.

36. Var samin og samþykkt svohljóðandi

### ÁÆTLUN

um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs Norðuramtsins 1904.

Tekjur:

Jafnaðarsjóðsgjald . . . . . kr. 6000 00

Gjöld:

1. Til amtsráðsins . . . . . kr. 500 00

2. Til menntamála:

a. Til kvennaskóla Eyfirðinga . . . . . kr. 400 00

b. Til kvennaskóla í Húnavatnssýslu . . . . . — 400 00

c. Til bókasafns Norðuramtsins . . . . . — 500 00

d. Til búnaðarskólans á Hólum:

1. Búnaðarskólagjald . . . . . kr. 870 00

2. Tillag til skólans . . . . . — 1310 00 — 2180 00 — 3480 00

3. Tillag til Búnaðarfélags Íslands . . . . . — 400 00

4. Vextir og afborgun af spítalaláni . . . . . — 200 00

5. Styrkur til utanfarar . . . . . — 300 00

6. Til aðgjörðar Hólaakirkju . . . . . — 700 00

7. Óviss útgjöld . . . . . — 420 00

— Alls kr. 6000 00

Amtsráðsmaður Suðurþingeyjarsýslu, prófastur Árni Jónsson á Skútustöðum, fór af fundi síðasta dag amtsráðsfundarins.

Fleira kom ekki til umræðu.

Fundarbók lesin upp og samþykkt.

Fundi slitið 13. júní 1903.

Páll Briem.

Stefán Stefánsson.

Ólafur Briem.

Björn Sigfússon.

Rjetta útskrípt staðfestir

Páll Briem.